Prima instanţă: Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani) judecător Guzun Corneliu

Dosarul nr. 3a-529/23

2-21167793-02-3a-19042023

D E C I Z I E

24 martie 2026 municipiul Chişinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componenţa:

Preşedintelui completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorilor Bostan Angela și Ghedrovici Nicolae

Grefier Goncear Violeta

examinând, în ședință publică, cererea de apel depusă de SRL „BM Technotrade" prin intermediul reprezentantului său, avocatul Grossu Octavian împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 1 decembrie 2022, adoptată în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de SRL „BM Technotrade" către Serviciul Vamal privind anularea actelor administrative, obligarea la emiterea actului administrativ și obligarea la restituirea obligațiilor vamale și a penalităților,

A C O N S T A T A T :

Obiectul și temeiurile acțiunii deduse judecății:

La 12 noiembrie 2021, SRL „BM Technotrade" a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Serviciului Vamal și Biroul Vamal Centru (ulterior concretizată), solicitând:

1) anularea Deciziei cu privire la cererea prealabilă Nr.28/11-14278 din 12.10.2021 emisă de Serviciul Vamal al RM;

2) anularea Deciziei de regularizare nr.1608 din 13.09.2021 emisă de Biroul Vamal Centru a RM; anularea Procesului-Verbal de reverificare a declaraţiilor vamale nr.94.21/2-R din 25.08.2021;

3) obligarea Biroului Vamal Centru să emită actul administrativ individual prin care să accepte scutirea conform Certificatelor de circulaţie EUR.1 nr.nr. c.Ty

0401501 din 27.11.2017, c.Ty 0405133 din 13.12.2017, c.Ty 0405145 din 12.01.2018, c.Ty 0425026 din 24.09.2018;

4) obligarea în mod solidar a Serviciului Vamal şi Biroului Vamal Centru, cu titlu de întoarcere a executării, să restituie în beneficiul ÎCS „BM Technotrade" SRL suma de 185078,64 lei cu titlu de obligaţii vamale precum şi penalităţile în sumă de 78 883,42, în total suma de 263 962,06 lei.

În motivarea acțiunii, partea reclamantă Î.C.S. „BM Technotrade" S.R.L. a indicat că, la 25 august 2021, Serviciul Vamal a întocmit Procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 94/21/2-R, prin care s-a constatat pretinsa acordare necorespunzătoare a regimului tarifar preferențial pentru mai multe importuri de televizoare cu tehnologia ecranului cu cristale lichide (LCD), efectuate în perioada anilor 2017–2018, iar ulterior, prin Decizia de regularizare nr. 1608 din 13 septembrie 2021, au fost calculate obligații vamale suplimentare în sumă totală de 263 962,06 lei, dintre care 185 078,64 lei cu titlu de obligații vamale și 78 883,42 lei cu titlu de penalități.

Reclamanta a susținut că toate mărfurile importate au fost plasate în regim vamal cu aplicarea tratamentului tarifar preferențial în baza certificatelor de circulație EUR.1 eliberate de autoritățile competente ale Republicii Cehe, și anume certificatele nr. e.Ty 0401501 din 27 noiembrie 2017, e.Ty 0405133 din 13 decembrie 2017, e.Ty 0405145 din 12 ianuarie 2018 și e.Ty 0425026 din 24 septembrie 2018. Totodată, a indicat că importurile au fost efectuate în conformitate cu prevederile Titlului VI „Metode de cooperare administrativă" la Acordul de Asociere RM-UE și că toate documentele solicitate de legislația vamală au fost prezentate organului vamal.

În continuare, reclamanta a relevat că organul vamal și-a întemeiat concluziile exclusiv pe răspunsurile primite de la autoritățile vamale ale Republicii Cehe, fără a demonstra existența unor încălcări imputabile importatorului și fără a stabili în ce mod reclamanta ar fi participat la eventualele neregularități privind emiterea certificatelor EUR.1. Potrivit poziției reclamantei, verificarea autenticității și corectitudinii certificatelor de origine reprezintă obligația autorităților emitente și a autorităților vamale implicate în cooperarea administrativă internațională, iar nu a importatorului.

Partea reclamantă a invocat că, în conformitate cu art. 16 din Protocolul I la Acordul de Asociere RM-UE, certificatele EUR.1 sunt eliberate de autoritățile vamale ale statului exportator la cererea exportatorului sau a reprezentantului acestuia, după verificarea caracterului originar al mărfurilor și a îndeplinirii condițiilor prevăzute de protocol. În acest sens, reclamanta a susținut că importatorul nu poate fi ținut responsabil pentru eventualele erori sau omisiuni ale autorităților emitente ori ale exportatorului extern.

Totodată, reclamanta a menționat că nu dispune de competențe și nici de posibilități efective de a verifica autenticitatea certificatelor EUR.1 ori legalitatea

acțiunilor autorităților vamale străine, iar aplicarea tratamentului tarifar preferențial s-a realizat în baza unor acte oficiale emise de instituții competente ale Uniunii Europene. În opinia reclamantei, în lipsa unor dovezi privind implicarea sa în eventuale fraude sau declarații false, recalcularea obligațiilor vamale și aplicarea penalităților sunt nelegale și disproporționate.

Reclamanta a indicat că, la momentul importului, organul vamal a acceptat declarațiile vamale și a permis plasarea mărfurilor în liberă circulație, fără a formula obiecții referitoare la certificatele EUR.1 prezentate. În acest context, s-a susținut că autoritatea vamală nu poate reveni ulterior asupra propriilor constatări în lipsa unor probe clare privind caracterul neautentic al documentelor sau existența unor acțiuni frauduloase imputabile importatorului.

De asemenea, reclamanta a invocat că Procesul-verbal de reverificare nr. 94/21/2-R din 25 august 2021 a fost întocmit cu încălcarea normelor procedurale și fără respectarea garanțiilor dreptului la apărare. În special, s-a arătat că organul vamal nu a oferit reclamantei posibilitatea efectivă de a participa la verificările efectuate și nu a prezentat integral informațiile pe care și-a întemeiat concluziile. Potrivit reclamantei, simpla anexare a unor răspunsuri primite de la autoritățile vamale străine nu poate constitui temei suficient pentru anularea regimului tarifar preferențial.

În același sens, reclamanta a susținut că organul vamal a interpretat eronat dispozițiile Titlului VI al Acordului de Asociere și ale Protocolului I, întrucât acestea prevăd obligația cooperării administrative între autoritățile competente ale statelor contractante, iar consecințele unor eventuale neconcordanțe în actele emise de autoritățile străine nu pot fi transferate automat asupra importatorului de bună-credință.

Totodată, reclamanta a arătat că răspunsurile autorităților vamale ale Republicii Cehe nu confirmă în mod expres caracterul fals sau neautentic al certificatelor EUR.1 prezentate, ci doar menționează anumite neconcordanțe ori lipsa unor informații suplimentare. În opinia reclamantei, asemenea circumstanțe nu justifică retragerea retroactivă a preferințelor tarifare și recalcularea obligațiilor vamale.

Reclamanta a mai indicat că Decizia de regularizare nr. 1608 din 13 septembrie 2021 nu este suficient motivată, întrucât aceasta nu conține o analiză individualizată a fiecărei operațiuni vamale și nu explică în mod concret în ce constă pretinsa încălcare imputată reclamantei. În opinia acesteia, actul administrativ contestat se limitează la redarea unor concluzii generale, fără a demonstra existența elementelor de fapt și de drept care să justifice emiterea sa.

Suplimentar, reclamanta a invocat că organul vamal a încălcat principiul securității raporturilor juridice și principiul protecției încrederii legitime, întrucât mărfurile au fost importate și comercializate în baza unor acte oficiale recunoscute de autoritățile vamale, iar după expirarea unei perioade îndelungate autoritatea a revenit asupra propriei poziții și a impus obligații suplimentare semnificative.

În materie de drept, reclamanta și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 16 din Protocolul I la Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, Titlul VI „Metode de cooperare administrativă”, art. 32 din Protocolul menționat, art. 187, 189, 202, 206 alin.(1) lit.a), 209 alin.(1) lit.a), 211, 212, 214 și 218 din Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149/2000, precum și pe dispozițiile art. 20, 21, 22, 116, 164, 165, 167, 189, 194, 209 și 211 din Codul administrativ al Republicii Moldova.

Soluția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 1 decembrie 2022, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de SRL „BM Technotrade” către Serviciul Vamal privind anularea actelor administrative, obligarea la emiterea actului administrativ și obligarea la restituirea obligațiilor vamale și a penalităților.

Calea de atac exercitată:

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 26 decembrie 2022, SRL „BM Technotrade” prin intermediul reprezentantului său, avocatul Grossu Octavian a declarat apel, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 1 decembrie 2022, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea depusă de SRL „BM Technotrade” să fie admisă integral, în sensul declarat.

La 5 mai 2023, SRL „BM Technotrade” prin intermediul reprezentantului său, avocatul Grossu Octavian a prezentat instanței de apel motivarea apelului.

În motivarea cererii de apel, partea apelantă a indicat că hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 1 decembrie 2022 este neîntemeiată și pasibilă de casare, întrucât instanța de fond a apreciat eronat circumstanțele de fapt și a aplicat greșit normele de drept material și procedural. În acest sens, apelanta a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată.

Apelanta a reiterat că a solicitat anularea Deciziei privind cererea prealabilă nr. 28/11-14278 din 12 octombrie 2021, anularea Deciziei de regularizare nr. 1608 din 13 septembrie 2021, precum și anularea Procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 94.21/2-R din 25 august 2021. Totodată, aceasta a solicitat obligarea Serviciului Vamal să accepte scutirea conform certificatelor de circulație EUR.1 nr. e.Ty 0401501 din 27 noiembrie 2017, nr. e.Ty 0405133 din 13 decembrie 2017, nr. e.Ty 0405145 din 12 ianuarie 2018 și nr. e.Ty 0425026 din 24 septembrie 2018, precum și restituirea sumelor încasate în cuantum total de 263 962,06 lei, dintre care 185 078,64 lei obligații vamale și 78 883,42 lei penalități.

În continuare, apelanta a susținut că la 25 august 2021 a recepționat Procesul-verbal de reverificare nr. 94.21/2-R, prin care organul vamal a constatat pretinsa acordare neîntemeiată a tratamentului tarifar preferențial și a dispus recalcularea

obligațiilor vamale în sumă de 185 078,64 lei și a penalităților în sumă de 78 883,42 lei, în total 263 962,06 lei.

Apelanta a invocat că la 13 septembrie 2021 a prezentat obiecții scrise împotriva procesului-verbal menționat, însă în aceeași zi a recepționat Decizia de regularizare nr. 1608 din 13 septembrie 2021, prin care obligațiile vamale și penalitățile respective au fost menținute. Totodată, la 20 septembrie 2021, Biroul Vamal Centru a comunicat că acțiunile organului vamal au fost efectuate în strictă conformitate cu actele normative în vigoare. Ulterior, la 23 septembrie 2021, apelanta a depus cerere prealabilă împotriva Deciziei de regularizare nr. 1608/2021.

Partea apelantă a mai indicat că, prin demersul nr. 9-28/2021 din 28 septembrie 2021, pentru a evita aplicarea sechestrului și blocarea operațiunilor de vămuire, a permis Biroului Vamal Centru să retragă din contul trezorerial suma de 185 078,64 lei aferentă obligațiilor vamale, însă nu și penalitatea de 78 883,42 lei până la soluționarea definitivă a litigiului. Cu toate acestea, organul vamal ar fi retras silit inclusiv suma de 78 883,42 lei cu titlu de penalități.

Apelanta a susținut că Procesul-verbal de reverificare nr. 94.21/2-R din 25 august 2021 a fost emis cu încălcarea prevederilor Codului vamal, întrucât aceasta nu a fost înștiințată prealabil despre inițierea controlului ulterior în forma reverificării declarațiilor vamale, deși art. 202^4 alin.(1) lit.f) Cod vamal prevede obligativitatea notificării persoanei controlate cu cel puțin 3 zile înainte de inițierea controlului. În opinia apelantei, lipsa unei asemenea notificări demonstrează depășirea atribuțiilor de serviciu de către colaboratorii vamali și limitarea dreptului reclamantei la apărare.

Totodată, apelanta a invocat că procesul-verbal de reverificare putea fi întocmit doar în cazul depistării unor erori sau divergențe între informațiile din declarațiile vamale și documentele verificate, însă organul vamal nu a demonstrat existența unor asemenea divergențe reale.

Apelanta a susținut că nu poartă răspundere și nici nu avea posibilitatea efectivă de a controla veridicitatea documentelor prezentate de exportator și autentificate de organele vamale ale statului exportator. În acest sens, a arătat că la momentul plasării mărfurilor în regim vamal toate actele au fost acceptate de organul vamal, fapt care a determinat aplicarea tratamentului tarifar preferențial.

În susținerea poziției sale, apelanta a menționat că organul vamal a efectuat un control vamal complex – documentar, economic și fizic – iar prin intermediul sistemului informațional „Asycuda World” a validat declarațiile vamale și a acordat codul de scutire „200”, permițând eliberarea necondiționată a mărfurilor în circulație liberă. Astfel, organul vamal ar fi recunoscut că informațiile declarate erau exacte și complete.

Apelanta a mai invocat că mărfurile importate au fost comercializate către consumatori la prețul format în baza costului inițial al bunurilor, după ce acestea au fost puse în liberă circulație de către organul vamal, motiv pentru care revenirea

ulterioară asupra tratamentului tarifar preferențial afectează securitatea raporturilor juridice și încrederea legitimă a importatorului.

Potrivit apelantei, concluzia organului vamal precum că mărfurile acoperite de certificatele EUR.1 ar avea „origine nedeterminată" este neîntemeiată și lipsită de suport legal, deoarece declarațiile și plasarea mărfurilor s-au efectuat în baza documentelor prezentate de furnizor și autentificate de autoritățile vamale ale țării exportatoare. În acest context, apelanta a invocat prevederile art. 16 din Protocolul II al Acordului de Asociere RM-UE, potrivit cărora certificatele EUR.1 se eliberează de autoritățile vamale ale părții exportatoare la cererea exportatorului sau a reprezentantului acestuia, iar verificarea statutului de produse originare revine autorităților emitente.

De asemenea, partea apelantă a evidențiat că răspunsul autorităților vamale ale Republicii Cehe din 26 octombrie 2020 menționa doar că „exportatorul nu a putut prezenta documentele justificative suficiente referitoare la originea preferențială a bunurilor", însă nu confirma caracterul fals sau fraudulos al certificatelor EUR.1. Potrivit apelantei, controlul efectuat de autoritățile cehe a fost inițiat la solicitarea organului vamal moldovean, fără ca acesta să justifice necesitatea inițierii unui asemenea control.

Apelanta a mai susținut că Serviciul Vamal al Republicii Moldova a pus nejustificat la îndoială profesionalismul și legalitatea activității autorităților vamale ale unui stat membru al Uniunii Europene, deși chiar prevederile Protocolului II stabilesc că autoritățile emitente sunt responsabile pentru verificarea caracterului originar al mărfurilor și pentru eliberarea certificatelor EUR.1.

Totodată, apelanta a invocat prevederile pct. 43 din Hotărârea Guvernului nr. 1140 din 2 noiembrie 2005, susținând că răspunderea pentru controlul documentar și fizic al mărfurilor revine colaboratorilor vamali care au efectuat controlul respectiv. În acest sens, apelanta a arătat că inclusiv după finalizarea controlului vamal, colaboratorii Serviciului Vamal nu au avut obiecții față de achitarea tuturor plăților vamale aferente mărfurilor importate.

În final, apelanta a susținut că actele administrative contestate sunt lovite de nulitate în sensul art. 141 alin.(1) Cod administrativ, întrucât conțin vicii grave și evidente, iar argumentele și probele administrate demonstrează caracterul nelegal al Procesului-verbal de reverificare nr. 94.21/2-R din 25 august 2021, al Deciziei de regularizare nr. 1608 din 13 septembrie 2021 și al deciziei emise asupra cererii prealabile.

În drept, apelanta și-a întemeiat cererea de apel pe prevederile pct. 1 și 5 ale art. 16 din Protocolul II la Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, art. 88 alin.(1), art. 141 alin.(1), art. 189 alin.(1), art. 206 alin.(1) lit.a), art. 209 alin.(1) lit.a), art. 211, art. 212, art. 22 alin.(1) lit.a) și alin.(2), precum și art. 231–234 din Codul administrativ al Republicii Moldova. Totodată, apelanta a invocat prevederile art. 127^{13} alin.(1), art. 181^{1}, art. 202^{2} alin.(2) și art. 202^{4} alin.(1)

lit.f) din Codul vamal al Republicii Moldova, precum și pct. 43 din Hotărârea Guvernului nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova.

Poziția intimatului pe marginea apelului:

Respectând principiul contradictorialității, în conformitate cu prevederile art. 38, 216 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul administrativ, înaintea emiterii unei soluții, participanților la proces li s-a oferit posibilitatea de a-și expune punctul de vedere asupra apelului depus în prezenta cauză.

Astfel, la 18 mai 2023, Serviciul Vamal, Biroul vamal Centru a depus referință asupra cererii de apel, prin care a solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat și menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 1 decembrie 2022.

Admisibilitatea apelului:

Potrivit fișei de repartizare repetate a dosarului, la 10 februarie 2026, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cauza de contencios administrativ a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Ghedrovici Nicolae.

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1) din Codul administrativ, „*instanţa de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului*”.

Potrivit art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, „*apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanţei de apel*”.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) a fost pronunțat public la 1 decembrie 2022, iar cererea de apel a fost depusă la 26 decembrie 2022. Astfel, Completul judiciar constată că apelul a fost declarat în termenul legal.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, „*motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată*”.

În speță, hotărârea motivată a fost notificată părții apelante la 6 aprilie 2023, iar motivarea apelului a fost depusă la 5 mai 2023, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Potrivit art. 233 alin. (2) din Codul administrativ, „*cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit*”.

Completul judiciar a stabilit că cererea de apel a fost semnată de avocatul Grossu Octavian, care acționează în interesele apelantei SRL „BM Technotrade”, împternicit în baza mandatului avocațial Seria/nr. MA 1794147 din 20 septembrie 2022 (f.d.124).

Astfel, în temeiul reglementărilor art. 232, 233, 236 și 241 din Codul administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a cererii de apel în cauză, motiv din care se purcede la examinarea apelului în fond.

Argumentele părților în cadrul judecării apelului:

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, avocatul Grossu Octavian, care ționează în interesele SRL „BM Technotrade” a pledat pentru admiterea cererii de apel în sensul formulat.

În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul Biroului Vamal Centru al Serviciului Vamal, Guțanu Vadim a pledat pentru respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 1 decembrie 2022.

Aprecierea instanței de apel:

Subsumând punctul de vedere al participanților, normele procesuale și starea de fapt constatată în privința cererii de apel depusă de SRL „BM Technotrade” prin intermediul reprezentantului său, avocatul Grossu Octavian, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că apelul este admisibil spre examinare, dar neîntemeiat, impunându-se soluția de respingere a cererii de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, „*examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul*”.

Potrivit art. 219 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, „*instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces*”.

În acord cu prevederile art. 225 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, „*instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege*”.

Conform jurisprudenței CtEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară (*HirroBalani v. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Completului judiciar, prima instanţă a ţinut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat și legislația în vigoare, asigurându-se că toate aspectele relevante au fost analizate cu rigurozitate.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la 29 iulie 2021 a fost iniţiat controlul ulterior prin reverificare la agentul economic S.R.L. „BM Technotrade" privind verificarea corectitudinii acordării tratamentului tarifar preferenţial cod „200" pentru declaraţiile vamale nr. 20701116100 din 01/12/2017, 20701121956 din 20/12/2017, 207012477 din 16/01/2018 și 2070180736 din 28/09/2018.

În urma analizei declaraţiilor vamale supuse controlului ulterior şi a documentelor de însoţire anexate, s-a constatat că declarantul/plătitorul vamal S.R.L. „BM Technotrade" a importat şi plasat în regim vamal 40 00 000 (import definitiv) mărfuri: „Televizoare cu tehnologia ecranului cu cristale lichide (LCD) model: 49S3A32G, 32S3A32G, 32E3A11G, 50E2000S, 55U5A14G, 24E3A11G, 40S3A22G, 49G6A54G", cu valoarea în vamă totală în mărime de - 1 542 321,95 lei (valoarea facturată totală de 90 152,00 USD), declarate la subpoziţia tarifară 8528 72 400 „Monitoare şi proiectoare, care nu încorporează un aparat de recepţie de televiziune; aparate receptoare de televiziune chiar încorporând un aparat de recepţie de radiodifuziune sau un aparat de înregistrare sau de reproducere a sunetului sau a imaginilor: - Aparate receptoare de televiziune chiar încorporând un aparat de recepție de radiodifuziune sau un aparat de înregistrare sau de reproducere a

sunetului sau a imaginilor: Altele: Altele, în culori: Alte: Cu tehnologia ecranului cu cristale lichide (LCD) (conform Legii RM nr.172 din 25.07.2014 taxa vamală constituie 10%), beneficiind de tratament tarifar preferenţial cod-„200” - preferinţă acordată în baza Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, şi Uniunea Europeană şi Comunitatea Europeană a Energiei Atomice şi statele membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 27.06.2014 şi ratificat prin Legea nr.112 din 02.07.2014 (Monitorul Oficial nr. 185-199/442 din 18.07.2014), pentru produsele originare din Uniunea Europeană, în baza Certificatelor de circulaţie a mărfurilor EUR.l nr.nr. c.Ty 0401501 din 27.11.2017, c.Ty 0405133 din 13.12.2017, c.Ty 0405145 din 12.01.2018, c.Ty 0425026 din 24.09.2018, fiind scutite de taxa vamală.

De către organul vamal al Republicii Moldova a fost solicitată asistență internațională a Autorităților Vamale a Republicii Cehia vizând efectuarea controlului corectitudinii eliberării a certificatelor de circulaţie a mărfurilor EUR. 1 nr. c.Tv 0401501 din 27.11.2017, c.Tv 0405133 din 13.12.2017. c.Tv 0405145 din 12.01.2018. c. Tv 0425026 din 24.09.2018.

Prin răspunsurile autorităţilor vamale din Cehia din 26.10.2020 şi din 04.06.2021, a fost comunicat că, exportatorul nu a prezentat suficiente documente justificative pentru a demonstra originea preferenţială a mărfurilor, iar dovezile de origine nu sunt conforme pentru aplicarea tratamentului preferențial, deoarece exportatorul nu a prezentat acte justificative necesare în susținerea originii declarate care ar demonstra caracterul originar, prin urmare acestea nu îndeplinesc regulile de origine potrivit prevederilor din Apendicele I la Convenția Regională cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euromediteraneene (f.d.a. 25-33).

La 25 august 2021 a fost emis procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr.94.21/2-R din 25.08.2021, în care s-a menționat că SRL „BM Technotrade” neîntemeiat i-a fost acordat tratamentul tarifar preferențial şi urmează a fi recalculate şi încasate obligații vamale în suma de 185 078,64 lei precum şi penalități în sumă de 78 883,42 lei, în total suma de 263 962,06 lei (f.d.a. 10-12).

La 13 septembrie 2021, SRL „BM Technotrade” a prezentat obiecții asupra procesului-verbal nr. 94.21/2-R din 25.08.2021 (f.d.28-29).

Tot la 13 septembrie 2021, SRL „BM Technotrade” a recepționat Decizia de regularizare nr.1608 din 13 septembrie 2021, prin care, în baza atribuirii eronate a tratamentului tarifar preferențial, au fost calculate obligații vamale în sumă de 185 078,64 lei taxa vamală şi TVA, precum şi penalități în sumă de 78 883,42 lei, în total suma de 263962,06 lei (f.d.a. 5-7).

Prin răspunsul Biroului Vamal Centru nr.28/24 12678 din 20 septembrie 2021 s-a comunicat apelantului că acțiunile organului vamal au fost efectuate în strictă corespundere cu actele normative în vigoare.

La 23 septembrie 2021, SRL „BM Technotrade” a înaintat Serviciului Vamal, cererea prealabilă nr.09-23/2021 prin care a solicitat anularea Deciziei de

regularizare nr.1608 din 13.09.2021 emisă de Biroul Vamal Centru al Serviciului vamal al Republicii Moldova (f.d.34-35).

Prin răspunsul Serviciului vamal nr.28/11-14278 din 12 octombrie 2021 s-a respins cererea prealabilă (f.d.36-38).

Nefiind de acord cu decizia autorității publice, la 12 noiembrie 2021, SRL „BM Technotrade" a depus prezenta acțiune în contencios administrativ.

Prima instanță, fiind învestită cu judecarea prezentei cauze, a respins integral acțiunea în contencios administrativ.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art. 225 din Codul administrativ, art. 239 – 241 din Codul de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or, instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ.

Potrivit art. 3 din Codul administrativ, „*scopul legislaţiei administrative Legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept*".

Conform art. 5 din Codul administrativ, „*activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea*".

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, „*dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod*".

Conform art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, „*o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare)*".

Din punct de vedere a felului acțiunii în contencios administrativ, reieșind din cerințele formulate, Completul de judecată apreciază că acțiunea înaintată de reclamantul SRL „BM Technotrade" reprezintă o acțiune în contestare în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. a) coroborate cu art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ. Or, elementul central al obiectului acțiunii în contestare

constă în anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual, iar, în speță, reclamantul urmărește anularea deciziei de regularizare nr.1608 din 13 septembrie 2021, emisă de Biroul Vamal Centru și a răspunsului Serviciului Vamal nr.28/11-14278 din 12 octombrie 2021, prin care cererea prealabilă a fost respinsă.

În conformitate cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, „*instanţa verifică din oficiu dacă sunt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs*".

Conform art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, „*cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ*".

În acord cu prevederile art. 196 alin. (1) din Codul administrativ, „*acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel*".

Astfel, ținând cont de obiectul acțiunii și având în vedere prevederile art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani), or, obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin. (2) și (3) a art. 191 din Codul administrativ.

Prin urmare, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamantul SRL „BM Technotrade", cu respectarea competenței jurisdicționale materiale și teritoriale.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, „*actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public*".

Articolul 11 alin. (1) din Codul administrativ, prescrie că „*actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel*".

La caz, instanța de apel atestă că decizia de regularizare nr.1608 din 13 septembrie 2021, emisă de Biroul Vamal Centru și răspunsul Serviciului Vamal nr. nr.28/11-14278 din 12 octombrie 2021, prin care cererea prealabilă a fost respinsă, reprezintă acte administrative individuale, emise pentru a fi reglementat un caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce efecte în exterior. Totodată, în sensul art. 10 și 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, aceste acte constituie acte administrative defavorabile reclamantului, or, prin emiterea actelor

administrative menționate, reclamantului i-au fost recalculate obligații vamale în sumă de 185 078,64 lei penalitate -78 883,42 lei, în total - 263 962,06 lei, cu care acesta nu este de acord.

Conform art. 53 alin.(1) din Constituție, „*persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr- un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei*”.

În conformitate cu art. 17 din Codul administrativ, „*drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă*”.

În accepţiunea art. 39 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente*”.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere*”.

Prin urmare, în sensul Legii revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin cererea de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi arătată vătămarea dreptului personal, deoarece expresiile utilizate în textul art. 17, 39 și 189 din Codul administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse așa numitele drepturi prin ricoșeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum și acțiunile populare (*actio popularis*).

În speţă, se atestă că aceste condiţionalităţi au fost respectate de către SRL „BM Technotrade” care a invocat vătămarea dreptului propriu în motivele de fapt și de drept ale cererii de chemare în judecată, ce constituie în sine un drept subiectiv concret, astfel încât este evidentă revendicarea încălcării drepturilor sale prin activitate administrativă conform art. 20, 39 și 189 alin. (1) din Codul administrativ.

Completul judiciar relevă că reclamantul are dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ ori de câte ori se deduce la o examinare în *prima facie* - circumstanțele din cererea sa, acte, dosar administrativ etc., probabilitatea (posibilitatea) lezării unui drept al său prin actul administrativ individual contestat. Probabilitatea că dreptul subiectiv ar putea fi vătămat este prezumată de fiecare dată când o persoană este destinatar (art. 11 alin. (2) enunțul 1 din Codul administrativ) al actului administrativ individual defavorabil sau este terț.

În speță, reclamantul SRL „BM Technotrade” este destinatarul actelor contestate.

Astfel, Completul judiciar reține că, prin acțiunea depusă, SRL „BM Technotrade” a revendicat apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, și anume, dreptul său de a beneficia de tratamentul tarifar preferenţial la achitarea taxelor vamale. Corespunzător, condiția revendicării unui drept legitim și în conformitate cu art. 39 din Codul administrativ este întrunită.

În conformitate cu art. 19 din Codul administrativ, „*cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative*”.

Potrivit art. 162 din Codul administrativ, „*procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă. Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual*”.

Articolul 208 alin. (1) din Codul administrativ, prescrie că, „*până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege*”.

Conform art. 289 din Codul vamal din 20 iulie 2000 (în redacția în vigoare la data desfășurării procedurii administrative), „*Actele administrative, acţiunile sau inacţiunile organelor vamale, ale colaboratorilor vamali pot fi atacate în termen de 10 zile calendaristice de la data comunicării actului sau efectuării acţiunii/inacţiunii*”.

După cum rezultă din materialele cauzei elucidate anterior, urmează că, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, reclamantul/intimat a respectat procedura prealabilă.

În speță, Completul judiciar reține că, la 23 septembrie 2021, SRL „BM Technotrade” a înaintat Serviciului Vamal, cererea prealabilă nr.09-23/2021 prin care a solicitat anularea Deciziei de regularizare nr.1608 din 13.09.2021 emisă de Biroul Vamal Centru al Serviciului vamal al Republicii Moldova.

Prin răspunsul Serviciului Vamal nr. nr.28/11-14278 din 12 octombrie 2021 s-a indicat că acțiunile funcționarilor vamali au fost în strictă conformitate cu prevederile legale, iar argumentele din cererea agentului economic sunt nefondate, fapt pentru care cererea prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 36-38).

În acelaşi timp, art. 209 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, stipulează că „*acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia*”.

Acțiunea în contencios administrativ a fost depusă la 12 noiembrie 2021.

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, reclamantul SRL

„BM Technotrade” este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a respectat procedura de adresare în instanța de judecată, precum și termenul de depunere a acțiunii în instanța de judecată, iar acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar, prin urmare motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, la caz nu sunt, din care considerente, instanța de fond corect a conchis asupra întrunirii condițiilor de admisibilitate a acțiunii.

Cu referire la fondul acțiunii.

Potrivit art. 224 alin. (1) lit. b) și f) din Codul administrativ, „*examinând acţiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată;* ***f) respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e)***”.

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, „*fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia*”.

La acest capitol, se reține și dispozițiile art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, care stipulează că, „*instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți*”.

În cele ce succed, Completul judiciar reiterează că, obiectul examinării în prezenta cauză de contencios administrativ constă în verificarea legalității deciziei de regularizare nr.1608 din 13 septembrie 2021, emisă de Biroul Vamal Centru. De asemenea, instanța este chemată să se pronunțe asupra legalității răspunsului emis de Serviciul Vamal, prin scrisoarea nr. nr.28/11-14278 din 12 octombrie 2021, prin care cererea prealabilă a fost respinsă.

Cu raportare la speța în cauză, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru reține următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 2 din Codul vamal din 20 iulie 2000 (în redacția în vigoare la data desfășurării procedurii administrative), „*(1) Activitatea vamală se constituie din implementarea politicii vamale, asigurarea respectării reglementărilor vamale la trecerea mărfurilor, mijloacelor de transport şi persoanelor peste frontiera vamală a Republicii Moldova, perceperea drepturilor de import şi drepturilor de export, vămuirea, controlul şi supravegherea vamală. (2) Activitatea vamală se desfăşoară în conformitate cu normele şi cu practica internaţională. Republica Moldova participă la colaborarea internaţională în domeniul activităţii vamale”.*

Potrivit art. 127^{11} alin. (1) lit. a) din Codul vamal din 20 iulie 2000 (în redacția în vigoare la data desfășurării procedurii administrative), „*(1) Obligaţia vamală apare, atât la import cât şi la export, şi în următoarele cazuri: a) când, ulterior efectuării operaţiunilor de vămuire şi acordării liberului de vamă, se constată că informaţiile cuprinse în declaraţia vamală au condus la stabilirea unei obligaţii vamale diminuate*”.

Conform art. 127^{13} alin. (1) din Codul vamal (în redacția în vigoare la data desfășurării procedurii administrative), „*decizia de regularizare reprezintă un document de o formă stabilită de Serviciul Vamal, întocmit de organele vamale, care servește drept dovadă a apariției și/sau anulării obligației vamale, a restituirii drepturilor de import sau de export plătite ori percepute în plus și a măsurilor de politică economică și care este executoriu din momentul aducerii acesteia la cunoștință plătitorului vamal*”.

Iar potrivit art. 129 alin. (2^2) din Codul vamal (în redacția în vigoare la data desfășurării procedurii administrative), *pentru sumele obligaţiei vamale stabilite în procesul controlului ulterior sau în urma recalculării drepturilor de import şi de export, majorarea de întîrziere se calculează pentru perioada de cînd sumele obligaţiilor vamale respective urmau să fie achitate şi pînă la data stingerii acestora. Înscrierea în fişa de evidenţă a plătitorului vamal a majorării de întîrziere calculate în procesul controlului ulterior sau ca rezultat al recalculării drepturilor de import şi de export se efectuează în baza deciziei de regularizare.*

Conform art. 181^1 alin. (1), (2), (4) și (9) din Codul vamal (în redacția în vigoare la data desfășurării procedurii administrative), „*(1) controlul ulterior se bazează pe administrarea riscurilor, este efectuat imperativ în scopuri vamale în vederea asigurării aplicării corecte a legislaţiei şi confirmării sau infirmării conformării declarantului la aceasta. (2) Controlul ulterior este efectuat de organele vamale, conform procedurii stabilite de Guvern, prin auditul postvămuire sau reverificarea declaraţiei vamale, pe o perioadă ce nu depăşeşte termenul de prescripţie stabilit la art. 127 alin. (10). (3) Procedura de efectuare a analizei riscurilor, a planificării şi realizării controlului ulterior constă dintr-un ansamblu de metode şi operaţiuni de organizare şi desfăşurare a controlului, prevăzute de prezentul cod şi de alte acte normative. Controlul ulterior se realizează prin anumite forme (control general, control parţial, control repetat), proceduri (control planificat, control inopinat, control prin contrapunere) şi metode (control total, control selectiv, control electronic). (4) În termenul prevăzut la alin. (2), organul vamal verifică orice document, registru şi evidenţă referitoare la mărfurile provenite din comerţul internaţional sau la alte operaţiuni comerciale anterioare sau ulterioare aferente acestor mărfuri. Controlul poate fi efectuat la sediul declarantului, al oricărei alte persoane interesate, direct sau indirect, din punct de vedere profesional în operaţiunile menţionate sau la sediul oricărei alte persoane care se află în posesia acestor documente, date sau mărfuri ori deţine informaţii în*

legătură cu acestea. De asemenea poate fi efectuat controlul fizic sau prelevarea de eşantioane ale mărfurilor dacă acestea mai pot fi identificate. (9) În cazul în care se constată apariţia unei obligaţii vamale sau plata sumelor în plus, organul vamal încasează diferenţele în minus sau restituie sumele plătite în plus, cu respectarea prevederilor legislaţiei în vigoare".

Potrivit art. 185 alin. (1) lit. e) din Codul vamal (în redacția în vigoare la data desfășurării procedurii administrative), „*(1) Controlul vamal este efectuat de colaboratorul vamal şi constă în: e[1]) controlul ulterior prin reverificarea declaraţiilor vamale*".

Conform art. 197 alin. (2) și (4) din Codul vamal (în redacția în vigoare la data desfășurării procedurii administrative), „*la introducerea mărfurilor şi mijloacelor de transport pe teritoriul vamal, controlul vamal începe în momentul trecerii frontierei vamale. Controlul vamal se încheie în momentul punerii în liberă circulaţie a mărfurilor şi mijloacelor de transport, dacă prezentul cod nu prevede altfel*".

Articolul 202[2] din Codul vamal (în redacția în vigoare la data desfășurării procedurii administrative), statuează că, „*(1) Reverificarea declaraţiei vamale se efectuează la oficiul organului vamal, este una dintre formele controlului ulterior și constă în verificarea, după acordarea liberului de vamă, a corectitudinii şi caracterului complet al informaţiilor furnizate într-o declaraţie vamală, precum şi a existenţei şi conformităţii documentelor justificative anexate la aceasta, necesare plasării mărfurilor într-o destinaţie vamală, a altor documente aferente operaţiunilor verificate de care dispune organul vamal, alt organ cu atribuţii de administrare fiscală sau alte instituţii şi persoane. (2) Reverificarea declaraţiei vamale se efectuează de către organele vamale conform procedurii stabilite de Guvern. (3) În procesul efectuării reverificării declaraţiei vamale, organele vamale pot utiliza informaţii şi date inclusiv din bazele de date automatizate şi programele informaţionale de administrare a riscurilor. (4) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin. (5), controlul ulterior prin reverificare a declaraţiei vamale se efectuează fără întocmirea procesului-verbal de reverificare. (5) În cazul depistării unor erori şi/sau divergenţe între informaţiile din declaraţiile vamale şi cele din documentele verificate, ce conduc la apariţia, modificarea şi/sau anularea obligaţiei vamale, organul vamal este obligat să comunice despre aceasta plătitorului vamal prin întocmirea procesului-verbal de reverificare a declaraţiilor vamale.*".

Potrivit art. 202[3] din Codul vamal (în redacția în vigoare la data desfășurării procedurii administrative), „în cazul exercitării controlului ulterior, organul vamal are următoarele obligaţii: g) în cazul depistării unei încălcări vamale ce conduce la apariţia unei obligaţii vamale şi neîndeplinirii cerinţelor legale ale declarantului, să emită decizie de regularizare".

Conform art. 202[7] din Codul vamal (în redacția în vigoare la data desfășurării procedurii administrative), „*(1) Organele vamale calculează obligaţiile vamale în*

baza rezultatelor controlului ulterior, stabilind dacă acestea au fost constatate conform prevederilor legislaţiei".

Articolul 202[9] din Codul vamal (în redacția în vigoare la data desfășurării procedurii administrative), prevede că *(4) Procesul-verbal de reverificare a declaraţiei vamale reprezintă un document de forma stabilită de Serviciul Vamal, întocmit de colaboratorul vamal al organului care a exercitat reverificarea declaraţiei vamale, în care se consemnează rezultatele controlului. În procesul-verbal de reverificare a declaraţiei vamale se vor descrie obiectiv, clar şi exact încălcările legislaţiei şi măsurile de politică economică cu referire la informaţiile, datele, documentele probatorii, fiind indicate actele normative încălcate. (5) În baza actului de audit postvămuire/procesului-verbal de reverificare a declaraţiei vamale, organele vamale întreprind măsuri de calculare şi încasare a obligaţiilor vamale constatate, conform procedurii stabilite de legislaţie. (6) Rezultatele controlului ulterior prin audit postvămuire sau reverificarea declaraţiei vamale pot fi contestate de către persoana controlată, în conformitate cu procedurile stabilite de legislaţie.*

Potrivit pct. 2 din Regulamentul cu privire la procedura de realizare a controlului ulterior de către organele vamale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1000 din 17 octombrie 2018 (în redacția în vigoare la data desfășurării procedurii administrative) „*Activitatea de control ulterior se organizează şi se desfăşoară în baza politicii de control anuale şi a planurilor anuale de control, realizate în urma aplicării studiilor de analiză a riscurilor şi aprobate de conducerea Serviciului Vamal, precum şi în baza controalelor inopinate*".

În conformitate cu pct. 25 din Regulamentul cu privire la procedura de realizare a controlului ulterior de către organele vamale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1000 din 17 octombrie 2018 (în redacția în vigoare la data desfășurării procedurii administrative) „*Activitatea de control ulterior se va realiza în baza a două planuri: planul de control ulterior prin audit postvămuire şi planul de control ulterior prin reverificarea declaraţiilor vamale*".

Totodată, conform pct. 28 din Regulamentul cu privire la procedura de realizare a controlului ulterior de către organele vamale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1000 din 17 octombrie 2018 „*Planul de control stabileşte numărul exact de controale ulterioare planificate asupra unui număr prestabilit de persoane pe parcursul unui an calendaristic. Numărul persoanelor incluse în planul de control se raportează obligatoriu la suma controalelor posibile și durata totală a acestora pe parcursul întregului an, precum și la resursele umane și tehnologice disponibile*"

Raportând cadrul legal precitat la circumstanțele de fapt ale speței, Completul judiciar constată că, prin intermediul controlului ulterior inițiat la 29 iulie 2021, organul vamal a verificat corectitudinea acordării tratamentului tarifar preferențial cod „200" pentru declarațiile vamale nr. 20701116100 din 01 decembrie 2017, nr. 20701121956 din 20 decembrie 2017, nr. 207012477 din 16 ianuarie 2018 și nr.

2070180736 din 28 septembrie 2018, aferente importului de către SRL „BM Technotrade” a unor mărfuri declarate drept produse originare din Uniunea Europeană, în baza certificatelor de circulație EUR.1 nr. e.Ty 0401501 din 27 noiembrie 2017, nr. e.Ty 0405133 din 13 decembrie 2017, nr. e.Ty 0405145 din 12 ianuarie 2018 și nr. e.Ty 0425026 din 24 septembrie 2018.

Din materialele cauzei rezultă că mărfurile importate au constat în televizoare cu tehnologia ecranului cu cristale lichide (LCD), modelele 49S3A32G, 32S3A32G, 32E3A11G, 50E2000S, 55U5A14G, 24E3A11G, 40S3A22G și 49G6A54G, declarate la subpoziția tarifară 8528 72 400, cu o valoare totală în vamă de 1 542 321,95 lei, echivalentul a 90 152 USD. În temeiul tratamentului tarifar preferențial acordat în baza Acordului de Asociere RM–UE, aceste mărfuri au fost scutite de la achitarea taxei vamale de 10%.

Ulterior, la 29 iulie 2021, de către organul vamal a fost inițiat controlul ulterior prin reverificare la agentul economic SRL „BM Technotrade”, în vederea verificării corectitudinii acordării tratamentului tarifar preferențial cod „200” aferent declarațiilor vamale sus-menționate. În cadrul controlului ulterior, organul vamal a analizat declarațiile vamale și documentele justificative anexate acestora, constatând că mărfurile importate au beneficiat de tratament tarifar preferențial în baza certificatelor de circulație EUR.1 prezentate de importator.

Ca urmare a acestui control, autoritatea vamală a concluzionat că tratamentul tarifar preferențial a fost acordat neîntemeiat, invocând răspunsurile autorității vamale a Republicii Cehia, potrivit cărora exportatorul nu a prezentat suficiente documente justificative pentru confirmarea originii preferențiale a mărfurilor.

Prin răspunsurile autorităţilor vamale din Cehia din 26.10.2020 şi din 04.06.2021, a fost comunicat că, exportatorul nu a prezentat suficiente documente justificative pentru a demonstra originea preferenţială a mărfurilor, iar dovezile de origine nu sunt conforme pentru aplicarea tratamentului preferențial, deoarece exportatorul nu a prezentat acte justificative necesare în susținerea originii declarate care ar demonstra caracterul originar, prin urmare acestea nu îndeplinesc regulile de origine potrivit prevederilor din Apendicele I la Convenția Regională cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euromediteraneene.

În baza acestor constatări, la 25 august 2021, organul vamal a întocmit Procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 94.21/2-R, în care a consemnat că tratamentul tarifar preferențial a fost acordat neîntemeiat și că urmează a fi recalculate și încasate obligații vamale în sumă de 185 078,64 lei, precum și penalități în cuantum de 78 883,42 lei, în total suma de 263 962,06 lei.

Iar în baza constatărilor din procesul-verbal de reverificare, la 13 septembrie 2021, Biroul Vamal Centru a emis Decizia de regularizare nr. 1608, prin care, în temeiul atribuirii eronate a tratamentului tarifar preferențial, au fost stabilite obligații vamale suplimentare în sumă de 185 078,64 lei și penalități în sumă de 78 883,42 lei, în total 263 962,06 lei.

Urmare a situației faptice descrise mai sus, Completul judiciar reține că soluția instanței de fond privind respingerea acțiunii este legală și întemeiată, întrucât actele administrative contestate au fost emise în cadrul competenței legale a organului vamal, în rezultatul controlului ulterior prin reverificare, iar concluzia privind neacordarea tratamentului tarifar preferențial nu se întemeiază pe simple presupuneri, ci pe informațiile oficiale comunicate de autoritățile vamale ale Republicii Cehe.

În acest sens, Completul judiciar relevă că, potrivit art. 32 alin. (2) din Codul vamal (în redacția în vigoare la data desfășurării procedurii administrative), de tratament tarifar preferențial pot beneficia unele categorii de mărfuri în funcție de originea acestora, potrivit acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Totodată, potrivit art. 24 alin. (3) din Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, în cazul în care se pune la îndoială autenticitatea certificatului de origine a mărfii sau a datelor conținute în acesta, autoritatea vamală este în drept să se adreseze organelor care au eliberat certificatul ori autorităților competente ale țării indicate ca țară de origine, pentru obținerea datelor suplimentare sau a precizărilor necesare.

Sub aspectul constatărilor autorității vamale privind acordarea tratamentului tarifar preferențial, Completul judiciar reține că în conformitate prevederilor Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 27 iunie 2014, ratificat prin Legea nr. 112 din 2 iulie 2014, „*la prezentarea dovezii de origine, mărfurile importate în Republica Moldova din Uniunea Europeană, beneficiază de tratament tarifar preferențial*”.

Potrivit art. 15 alin. (1) din Anexa nr. 1 la Convenția Regională cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene din 9 decembrie 2009, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 111 din 28 mai 2015, „*atunci când sunt importate în alte părți contractante, produsele originare din una din părțile contractante beneficiază de dispozițiile acordurilor relevante prin prezentarea uneia dintre următoarele dovezi de origine: un certificat de circulație a mărfurilor EUR.1, al cărui model este prezentat în anexa III* a.

În corespundere cu art. 16 alin. (1) din Anexa nr. 1 la Convenție, „*certificatul de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED se eliberează de către autoritățile vamale ale părții contractante exportatoare la cererea scrisă a exportatorului sau, sub responsabilitatea acestuia, a reprezentantului său autorizat*”.

Conform art. 31 din Anexa nr. 1 la Convenția Regională cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene din 9 decembrie 2009, „*autoritățile vamale ale părților contractante își transmit reciproc, prin intermediul Comisiei Europene, specimene ale ștampilelor utilizate în birourile lor vamale pentru*

emiterea certificatelor de circulație a mărfurilor EUR.1 și EUR-MED, precum și adresele autorităților vamale responsabile pentru verificarea certificatelor, a declarațiilor de origine și a declarațiilor de origine EUR-MED. Pentru a garanta o aplicare corectă a prezentei convenții, părțile contractante își acordă reciproc asistență, prin intermediul administrațiilor vamale competente, la verificarea autenticității certificatelor de circulație a mărfurilor EUR.1 și EUR-MED, a declarațiilor de origine și a declarațiilor de origine EURMED, precum și a exactității informațiilor furnizate în aceste documente".

În conformitate cu prevederile art. 32 din Anexa nr. 1 la Convenția Regională cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene din 9 decembrie 2009, „*verificarea ulterioară a dovezilor de origine se efectuează prin sondaj sau de fiecare dată când autoritățile vamale ale părții contractante importatoare au îndoieli justificate cu privire la autenticitatea acestor documente, la caracterul originar al produselor respective sau la respectarea celorlalte condiții ale prezentei convenții. În scopul punerii în aplicare a dispozițiilor alineatului (1), autoritățile vamale ale părții contractante importatoare înapoiază certificatul de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED și factura, dacă a fost prezentată, declarația de origine sau declarația de origine EUR-MED sau o copie a acestor documente autorităților vamale din partea contractantă exportatoare, indicând, după caz, motivele pentru care solicită verificarea. În sprijinul cererii de verificare trebuie furnizate orice documente și informații obținute care sugerează că declarațiile făcute pe dovada de origine sunt inexacte. Verificarea este efectuată de autoritățile vamale ale părții contractante exportatoare. În acest sens, ele sunt abilitate să solicite orice dovezi și să efectueze orice verificare a conturilor exportatorului sau orice alt control pe care îl consideră necesar. În cazul în care decid să suspende acordarea tratamentului preferențial produselor în cauză până la obținerea rezultatelor verificării, autoritățile vamale din partea contractantă importatoare acordă importatorului liberul de vamă pentru produsele respective, sub rezerva oricăror măsuri de precauție considerate necesare. Autoritățile vamale care solicită verificarea sunt informate în cel mai scurt timp cu privire la rezultatele acesteia. Rezultatele trebuie să indice clar dacă documentele sunt autentice și dacă produsele în cauză pot fi considerate produse originare din una dintre părțile contractante și îndeplinesc celelalte condiții ale prezentei convenții*".

Prin urmare, solicitarea asistenței administrative internaționale către autoritățile vamale ale Republicii Cehe nu constituie o acțiune arbitrară a organului vamal, ci reprezintă un instrument legal și necesar de verificare a temeiniciei acordării preferinței tarifare. Or, preferința tarifară nu se acordă în mod absolut și irevocabil doar prin simpla prezentare a certificatului EUR.1, ci este condiționată de confirmarea caracterului originar al mărfurilor, potrivit regulilor de origine aplicabile în cadrul Acordului de Asociere RM–UE și Convenției regionale privind regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene.

Completul judiciar reține că autoritățile vamale cehe, fiind autoritățile competente ale statului exportator, au comunicat că exportatorul nu a prezentat suficiente documente justificative pentru confirmarea originii preferențiale a bunurilor, iar dovezile de origine nu sunt conforme pentru aplicarea tratamentului tarifar preferențial. Această constatare este esențială pentru soluționarea cauzei, întrucât anume autoritatea statului exportator este cea în măsură să verifice dacă certificatele EUR.1 eliberate corespund realității și dacă mărfurile întrunesc regulile de origine. Respectiv, în lipsa confirmării originii preferențiale, organul vamal național nu putea menține beneficiul scutirii de taxa vamală de 10%, acordat inițial sub codul „200”.

Argumentul apelantei potrivit căruia nu a avut posibilitatea să verifice veridicitatea actelor emise de exportator sau de autoritățile vamale ale statului exportator nu poate conduce, prin el însuși, la anularea deciziei de regularizare. Chiar dacă importatorul nu participă la eliberarea certificatului EUR.1, acesta este beneficiarul direct al tratamentului tarifar preferențial și, în calitate de declarant/plătitor vamal, suportă consecințele juridice ale constatării ulterioare că datele care au stat la baza acordării preferinței tarifare nu au fost confirmate. Buna-credință invocată de apelantă poate fi analizată sub aspectul conduitei comerciale, însă nu poate substitui condiția obiectivă a existenței originii preferențiale a mărfurilor.

La fel, nu poate fi reținut argumentul că acceptarea inițială a declarațiilor vamale și acordarea liberului de vamă ar exclude posibilitatea reverificării ulterioare. Dimpotrivă, art. 181^{1} din Codul vamal reglementează expres controlul ulterior, iar art. 202^{2} din același cod prevede că reverificarea declarației vamale se efectuează după acordarea liberului de vamă și constă în verificarea corectitudinii și caracterului complet al informațiilor furnizate într-o declarație vamală, precum și a existenței și conformității documentelor justificative anexate. Prin urmare, faptul că mărfurile au fost inițial puse în liberă circulație nu împiedică organul vamal să constate ulterior, în limitele termenului legal, că obligația vamală a fost diminuată ca urmare a aplicării neîntemeiate a tratamentului preferențial.

În acest context, Completul judiciar apreciază ca nefondată susținerea apelantei potrivit căreia organul vamal ar fi revenit nejustificat asupra propriei poziții. Controlul ulterior are tocmai finalitatea de a verifica operațiunile vamale deja finalizate și de a corecta eventualele diminuări ale obligației vamale constatate după acordarea liberului de vamă. Potrivit art. 127^{11} alin. (1) lit. a) din Codul vamal, obligația vamală apare atunci când, ulterior efectuării operațiunilor de vămuire și acordării liberului de vamă, se constată că informațiile cuprinse în declarația vamală au condus la stabilirea unei obligații vamale diminuate.

Sub acest aspect, Completul judiciar reține că Decizia de regularizare nr. 1608 din 13 septembrie 2021 a fost emisă în temeiul constatărilor din Procesul-verbal de reverificare nr. 94.21/2-R din 25 august 2021, iar prin aceasta au fost calculate

obligații vamale în sumă de 185 078,64 lei și penalități în sumă de 78 883,42 lei, în total 263 962,06 lei. Or, odată ce tratamentul tarifar preferențial nu a fost confirmat de autoritățile competente ale statului exportator, organul vamal era îndreptățit să recalculeze drepturile de import corespunzătoare regimului tarifar aplicabil mărfurilor respective.

Nu poate fi acceptată nici critica apelantei privind lipsa erorilor sau divergențelor care ar justifica întocmirea procesului-verbal de reverificare. Divergența constatată nu se reduce la o simplă diferență formală între înscrisuri, ci privește însăși condiția de fond pentru acordarea tratamentului tarifar preferențial, și anume originea preferențială a mărfurilor. Întrucât autoritățile cehe au comunicat imposibilitatea confirmării originii preferențiale, informațiile din declarațiile vamale și documentele anexate, în temeiul cărora a fost acordată scutirea, nu au mai putut fi considerate suficiente pentru menținerea preferinței tarifare.

Completul judiciar respinge și argumentul apelantei referitor la lipsa notificării prealabile cu 3 zile înainte de inițierea controlului ulterior. În speță, controlul a avut forma reverificării declarațiilor vamale, efectuată la oficiul organului vamal, în baza documentelor și informațiilor deținute de autoritate, inclusiv a răspunsurilor oficiale primite în cadrul cooperării administrative internaționale. Totodată, apelanta a avut posibilitatea efectivă de a-și exprima poziția, a formulat obiecții la 13 septembrie 2021 împotriva procesului-verbal, a depus cerere prealabilă la 23 septembrie 2021, iar ulterior a beneficiat de control judecătoresc deplin asupra actelor contestate. În consecință, nu se constată o încălcare substanțială a dreptului la apărare, aptă să atragă nulitatea actelor administrative.

În privința susținerii că răspunsurile autorităților vamale cehe nu ar confirma caracterul fals sau fraudulos al certificatelor EUR.1, Completul judiciar subliniază că, pentru recalcularea obligației vamale, nu este necesară constatarea unei fraude imputabile importatorului sau declararea falsității materiale a certificatelor. Este suficient ca, în urma verificării ulterioare, autoritatea competentă a statului exportator să nu confirme originea preferențială a mărfurilor. Tratamentul tarifar preferențial reprezintă o facilitate condiționată, iar neconfirmarea condițiilor de origine determină inaplicabilitatea preferinței, indiferent de faptul dacă importatorul a acționat sau nu cu intenție frauduloasă.

Completul judiciar reține că nici argumentul privind comercializarea ulterioară a mărfurilor către consumatori nu poate influența legalitatea actelor administrative contestate. Punerea în vânzare a bunurilor după acordarea liberului de vamă reprezintă o operațiune comercială proprie agentului economic și nu poate paraliza competența legală a organului vamal de a efectua control ulterior și de a recalcula obligațiile vamale, în cazul constatării diminuării acestora. Riscul comercial al imposibilității transferării ulterioare a costurilor asupra consumatorilor nu constituie temei de anulare a obligației vamale stabilite conform legii.

Referitor la penalitățile calculate în sumă de 78 883,42 lei, Completul judiciar constată că acestea au fost stabilite ca efect accesoriu al obligației vamale constatate suplimentar, în temeiul normelor Codului vamal privind majorările și consecințele neachitării la termen a obligațiilor vamale. Potrivit art. 129 alin. (22) din Codul vamal, pentru sumele obligației vamale stabilite în procesul controlului ulterior sau în urma recalculării drepturilor de import, majorarea de întârziere se calculează pentru perioada de când sumele obligațiilor vamale respective urmau să fie achitate și până la data stingerii acestora, iar înscrierea în fișa de evidență se efectuează în baza deciziei de regularizare.

Astfel, susținerea apelantei că penalitatea urma calculată doar din momentul constatării ulterioare nu corespunde reglementării legale. Obligația vamală aferentă importului exista la momentul efectuării operațiunilor vamale, iar controlul ulterior doar a constatat diminuarea acesteia, ca urmare a aplicării neîntemeiate a preferinței tarifare. Prin urmare, calcularea accesoriilor de la momentul la care obligația vamală trebuia achitată este conformă cadrului legal aplicabil.

Prin urmare, analizând cumulativ circumstanțele cauzei, normele de drept vamal și administrativ incidente, precum și argumentele invocate de apelantă în raport cu poziția expusă de Serviciul Vamal, Completul judiciar conchide că actele administrative contestate au fost emise legal și temeinic, iar instanța de fond a apreciat corect probele administrate, stabilind justificat că acțiunea SRL „BM Technotrade” este neîntemeiată.

Finalmente, Completul de judecată punctează că, apelantul SRL „BM Technotrade”, utilizând calea de atac - apelul, nu a indicat care anume circumstanțe urmau a fi stabilite și nu au fost stabilite de către instanța de fond, precum și nu a indicat din care considerente hotărârea contestată este ilegală, efectuând o reexpunere a cerințelor și poziției formulate în acțiunea de contencios administrativ. Respectiv, simpla nemulțumire a părților de soluția adoptată de instanța inferioară, nu poate constitui motiv de admitere a cererii de apel, dacă nu este invocat sau dacă din conținutul apelului nu se întrezărește vreunul din temeiurile de apel expres prevăzute de lege, iar prin prisma jurisprudenței CtEDO, apelul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

În consecință, sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele părții apelante sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide asupra respingerii apelului declarat de SRL „BM Technotrade” prin intermediul reprezentantului său, avocatul Grossu Octavian, cu menținerea fără modificări a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 1 decembrie 2022.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a), alin. (3) din Codul administrativ și art. 389-390 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

D E C I D E :

Apelul declarat de SRL „BM Technotrade” prin intermediul reprezentantului său, avocatul Grossu Octavian se respinge.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 1 decembrie 2022.

Decizia este executorie de la emitere, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție. Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Preşedintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Ghedrovici Nicolae